

501. Szent-Györgyi Albert beszéde a diáksághoz a diákegység megteremtéséről

Közös eszmének távol kell állnia a napi politikától, egyetlen eszme vezetheti csak a munkát: mindnyájan magyarok vagyunk!”

Az utóbbi időben sok szó esett az egyetemi diákegység megteremtéséről. Az eddigi helyzet visszasságaira rámutatott legutóbbi beszédében Hóman kultuszminister is. Kolozsvárott pedig feloszlatták az összes diákegyesületet, és egyetlen hatalmas diáktáborba egyesítették az Alma Mater polgárait. Ezzel eléri azt az egyetem, hogy – a kultuszminister szavaival élve –, hogy kiöregedett, örök diákvezérek hangoskodása nem vezetheti többé az ifjúságot az egyetemi egyesületi életben.

A diákegység megvalósításának gondolata a két évvel ezelőtti kísérletezés óta most először dr. Szent-Györgyi Albert szegedi egyetemi rektor vetette fel a Horthy Miklós Tudományegyetem megalapításakor elmondott beszédében és későbbi nyilatkozatában.

A megteremtendő diákegység érdekében a szegedi egyetemen diákgyűlés ült össze. Szent-Györgyi Albert rektor az egyetemi tanárok útján közölte a diákokkal a nagygyűlés összehívását. Zsúfolásig megtelt az Auditorium Maximum: az egyetemi hallgatóság szinte teljes számban megjelent a gyűlésen

Dübörgő taps fogadta a terembe belépő Szent-Györgyi Albert professzort és a vele együtt érkező tanári kart. Részt vett az ülésen Sík Sándor, Banner János, Greguss Pál, Veress Elemér, Batizfalvy János, Kramár Jenő és még számos egyetemi tanár. A tanárképző főiskola növendékei nem vettek részt a nagygyűlésen, tekintettel arra, hogy a nagygyűlés kizárólag az egyetemi diákegyesületek ügyében ült össze: ebben a tekintetben pedig a tanárképző külön csoportot képez.

Szent-Györgyi Albert beszéde a diáksághoz

Hosszan tartó taps köszöntötte a katedrára lépő Szent-Györgyi Albert rektort, aki a következő beszédet intézte az egybegyűlt ifjúsághoz: „A diáknagygyűlést azért hívtam össze, hogy tájékoztassam Önöket, és tájékozódjam a diákság nézetét illetően. A nagygyűlésen megjelentek a professzor urak, mintegy kifejezésre juttatva, hogy együtt éreznek a diáksággal. Új szellem van itt kialakulóban, és ez az új szellem már nem választja el a tanárt a diáktól, a katedrát a padoktól. Egységbe szeretném tömöríteni az ifjúságot – folytatta beszédét Szent-Györgyi Albert rektor –, mint az ifjúság barátja: otthont akarok adni az egyetemen a hallgatóknak. Ezt az otthont kötelességem megadni, mint rektornak. Mint hazafinak pedig az a kötelességem, hogy az ifjúságnak megadjam a lehetőséget a teljes lelki kifejlődésre. Öntudatos diákságot szeretnék, amely helyet kaphat az egyetem vezetésében, amely felelősségteljes emberré tudja nevelni magát, amely egyéniséggé válik. Ez a diákság hazafias kötelessége: így kell értelmeznie a diákságnak a hazafiság fogalmát. Egyéniséggé kell nevelni magát, hogy művelt, gerinces,

egész ember legyen, mert a korok hibája, hogy nem embert, hanem tömeget nevel, amelyet egy-egy jelszóval bármilyen irányban el lehet téríteni, és fel lehet használni. Ezért van szükség a diákegység megteremtésére – mondotta a továbbiakban a rektor –, hogy széthúzó és sok irányban szerteágazó egyesületek helyett olyan közösség jöjjön létre, amelyben módja van az ifjúságnak megteremtenie azokat a lehetőségeket, amelyek az egyetemen kívüli továbbképzésben, klubéletben és minden egyéb vonatkozásban azt a célt szolgálják, hogy egyéniség, ember váljék a diákból. Ez eddig nem volt. Bizonyos érdekképviselőket létesítettek ugyan Budapesten, ezek azonban nem tudják intézni, nem tudják megoldani a vidéki problémákat.

Nem fordulok senki és semmi ellen – hangzott a beszéd további része. Azt szeretném, ha közös eszme, láthatatlan kapocs tartaná össze ezt az ifjúságot. Ennek a kapocsnak másnak kell lenni minden eddiginél. Meggyőződésem, hogy az egyetem hallgatója elsősorban diák. Ha ezt valaki nem érzi, akkor ne jöjjön ide, sokkal jobban megleszünk nélküle. Ennek a közös eszmének távol kell állnia a napi politikától: egyetlen eszme vezetheti csak ezt a munkát: mindnyájan magyarok vagyunk.

Én világnézetet senkire nem akarok oktrojálni, erőszakosságot nem kívánok alkalmazni, mert ennek nem vagyok híve. Ebből a munkából éppen az egység érdekében ki kell zárni a napi politikát és minden jelszót, mert a legszebb jelszavakat is félre lehet érteni, és félre lehet magyarázni. Ebben a munkában tekintettel kell lenni arra, hogy azok, akik ebben a diákegységben dolgoznak egy családnak: az egyetemnek a fiai.”

Délmagyarország XVI. (1940) december 14. 3. oldal

502. Rektori Hivatal felé küldött jelentés a DEFHE új tisztikaráról

Tekintetes Rektori Hivatal!

Az 1940. december hó 15-én tartott II. rendkívüli közgyűlés a következő tisztikart választotta:

Elnök: Koczka István

Alelnök: Kószeghy Ferenc

Főtitkár: Tiszaváry Ottó

Titkárok: Bódy Ödön, Kordás Pál

Főjegyző: Farkas Luca

Jegyzők: Stachó Lajos, Mészáros Irén

Főpénztáros: Ozsvár József

Háznagy: Kocsis Szilveszter

Főkönyvtáros: Kováts Emília

Folyóiratár: Pettkó Emma

Kultúr sz. o. vezető: Szollár István

Ellenőrök: v. Dr. Nagy István, Vikor László